

Kolttien luottamusmies Veikko Feodoroff, Saamelaisten totuus- ja sovintokomission loppuraportin luovutustilaisuus 4.12.2025

Arvoisa pääministeri Petteri Orpo, arvoisa Saamelaiskäräjien puheenjohtajan sijainen Tuomas Aslak Juuso, Saamelaisten totuus- ja sovintokomission komissaarit, hyvät kuulijat,

kuluneiden neljän vuoden aikana Saamelaisten totuus- ja sovintokomissio on kuullut laajasti saamelaisyhteisöä pyrkien selvittämään totuutta. Me saamelaiset olemme alkuvaiheen epäluottamuksesta huolimatta osallistuneet tähän työhön, luottaneet prosessiin ja antaneet julki raskaatkin kokemuksemme, jotka tänään luovutetussa loppuraportissa tulevat näkyviksi. Komissio on julkaissut työnsä aikana myös ainutlaatuisia erillisselvityksiä, joissa tuodaan ansiokkaasti esiin esimerkiksi meidän kolttasaamelaisten mennyttä ja nykypäivää koskevia aiheita ja kipukohtia.

Kiitokset saamelaisten totuus- ja sovintokomission komissaareille, olette osoittaneet vahvaa asiantuntemusta ja yhteistyökykyä työnne laajan tavoitteen toteuttamisessa. Kiitokset myös komission sihteeristölle, olette tehneet väsymätöntä työtä, joka epäilemättä on ollut myös hyvin raskasta ja intensiivistä. Sitoutuneisuutenne komission työhön on ollut arvokasta. Tärkeä osa komission työtä on ollut myös Saamelaisen psykososiaalisen tuen yksikkö Uvjj – Uvjà – Uvja, jonka tarjoaman tuen saatavuus tulee turvata myös tulevaisuudessa.

Vaikka komission työ on päättymässä, totuus- ja sovintoprosessi jatkuu edelleen. Kolttien kyläkokous tulee käymään läpi loppuraportin ja sen toimenpide-esitykset tarkasti ja käsittelemään asioita yhteisöllisesti. Sitoudumme käymään esiin nousseista teemoista laajasti keskustelua niin kolttasaamelaisen yhteisön sisällä kuin saamelaisyhteisön kesken sekä laajemmin suomalaisessa yhteiskunnassa ja tarkastelemaan myös omaa toimintaamme.

Toivon, että Suomen valtio ja koko suomalainen yhteiskunta kuulee loppuraportissa esiin tuodut kokemukset – myös ne kaikkein raskaimmat – ja kohtaa ne sillä vakavuudella ja kunnioituksella, jonka ne ansaitsevat. Toivon myös, että julkinen keskustelu esiin nousseista asioista on kunnioittavaa ja käydään hyvässä hengessä. Eduskunta, valtioneuvosto ja valtionhallinnon toimijat ovat avainasemassa näyttämässä suuntaa ja toimimassa esimerkkinä koko suomalaiselle yhteiskunnalle. Odotan, että päättäjät toimivat rakentavasti ja vastuullisesti asemansa tiedostaen.

Sovinnon rakentaminen saamelaisten ja Suomen valtion välillä edellyttää, että valtio kantaa vastuuta ja loppuraportissa esitetyt toimenpide-ehdotukset muuttuvat konkreettisiksi toimiksi. On tärkeää, että valtio osoittaa sitoutumisensa tähän prosessiin myös jatkossa. Prosessin eteneminen on tähän saakka perustunut yli hallituskausien jatkuneeseen tiiviiseen yhteistyöhön Suomen valtion, Saamelaiskäräjien ja Kolttien kyläkokouksen kesken. Jokainen hallitusvastuussa ollut eduskuntapuolue on osaltaan tukenut tätä pitkäjänteistä työtä – Sipilän hallituksen kaudella käynnistyneistä mandaattineuvotteluista Rinteen–Marinin hallituksen kaudella tehtyyn komission asettamispäätökseen ja edelleen pääministeri Orpon hallituksen kaudelle tähän hetkeen, kun komissio on luovuttanut loppuraporttinsa meille asettajatahoille. Kiitokset Saamelaiskäräjien ja valtioneuvoston edustajille tästä yhteistyöstä, odotamme tiivistä yhteistyötä asettajatahojen kesken myös prosessin seuraavissa vaiheissa.

Esitän lopuksi kiitokset saamelaisille, olette osallistuneet totuuden esiin tuomiseen ja mahdollistaneet prosessin tämän vaiheen toteutumisen kertomalla omat tarinat. Nyt on aika

osoittaa, että tämä raskas prosessi on sille osoitetun luottamuksen arvoinen. Suomen valtion tulee ottaa vastuu sovinnon rakentamisesta ja mahdollistaa konkreettisten toimien toteuttaminen, jotta myös tulevaisuudessa saamelaisten mahdollisuudet ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ovat turvattuina.